

Las
Latweefchu draugs

libds

ar fawu pawaddoni jeb peefikkumu

no ta 1840ta gadda.

Ea schahs lappas fauz,

ko pa to gaddu mihsleem Latweefcheem par preeku un mahzibu,

ar

zittu ta patt Widssemes fa Kursemmes mahzitaju palihgu,

irr lizzis drikkets

Herrmann Trey,

Ribges pilfata wezzafajs mahzitajs pee Zabna-basnigas, u. t. i. pr.

Rihga

drikkets pee W. F. Hacker, zeenigas rabs grahmatu-drikketaja.

1840.

L. V. B.
In. 65139.

28

8

61

Drīhw drīkēht, pehz tahm eefsch liffkumeem nospreestahm sinnahm.
Rihgā, tai 21. Dezbr. mehn. deenā, 1840tā gabbā.

No Widssemes General-gubbernementes puffes:
Dr. C. E. Napiersky.

Tas Latweefchu draugs.

1840. 4 Janwar.

I ma lappa.

J a u n s g a d s.

1. Deew's pallhds! mihli lautini;
Pa gallam brahla laizini!
Kad wezzaks brahls mans aisgahjis,
Ead tuhlin esmu atnahjis.

2. Puffsnahti esmu atnahjis,
Juh's wissus meegâ atraddis; —
Es wehleju jums labbu laim'
Pee feewas, behrneem, un pee faim'.

3. Mans wezzaks brahls irr aisgahjis,
Un man to darbu atstahjis; —
Es jauns un preezigs atnahku,
Un sawu darbu eefahku.

4. Rahbs man tas barbs, to jinnareet;
Tapeh; pah to man ne prasseet; —
Bet ko jums eedoht gribbeschu,
To es jums taggad pateifschu:

5. Es dohdu behrnu autinus,
Un laulajamus gredsenu,
Un daschai bruhtei krohniti,
Un kappus! — frusteem sijniti.

6. Tapeh; es luhdsams luhdsu juhs,
Jo ne weens sinna, kas tam buhs:
Ar tizzibu un luhgschamu
Usnemmeet sawu zellinu.

7. Ustizzeet Deewam gruhtibâ,
Peeminneet winnu laimibâ;
Par staidru sirdi gahdaseet,
Un schkistâ prahâ dshwojeet.

8. Kas ja barra, to padarreet;
Kas slihts un launs, to pahrwahreet;
Ead lai nahk, kas tik nahkdams ween,
Juh's drohschi buhseet katru deen'.

9. Eâ dshwo, kâ kad mirrifi,
Eâ dshwojeet tu wehlefi,
Un ja tad nahwe usmahkfees,
Ead teescham schkirfi smeedamees.

10. Ead swehtidams, tew swehtifschu,
Kad Deewa preekschâ stahweschu,
Un mannas deenas ussteiks tew,
Ka apkohpigs tu bij' preeksch few.

R....n.

J a u n a s i n n a.

No Peterburgs. (2 Dezbr.) Preeksch pahri deenahm tur suhrman-
nis wehlu wakkarâ eebrauzis sawâ uakts kohrteli, atradde kammanâs itt smag-
gu kulli. To eenessis istabâ un atdarrijis, istruhkdamees atradde 1000 rubu-
lus fudraba. Brihnodamees, pahrdohmaja tohs zilwekus wissus, ko tanni
deenâ bija weddis; un winnam tad nahje prahâ: ta nauda gan teem diweem
kungeem peederreschoht, ko winsch preeksch pussdeenâs no bank-lantoea bij wed-
dis us winnu mahjahm tai fallâ, ko sawu Wassili-Ostrow. Dhtrâ rihâ gahje pee
sawu kwartal-offizihru, tam dewe sinnu tik labb' no tahs naudas, kâ arri no
sawahm dohmahm. Schis lihds ar winnu tuhdat dewahs us to nammu. Pehj

flaidras ismekleschanas, tee tur pat atradde to lungu, kam ta nauda peederreja. Tas bija kohpmannis no sweschas semmes. Winsch sawus diwus fullainus bij fuhrijis papihra naudu pahrmainiht sudraba nauda. Schee to isbarrijufchi, peenehme suhrmanni un steidsahs atpakkat. Bet no kammanahm iseedami, peemirfe to sudraba naudu nemt lihds. Pehz gan ar leelahm isbailehm atgahdajahs; bet ko darriht? — to suhrmanni winni ne pasinne, neds arr' wiinna nummeri bij neh-muschhi wehrâ; tadeht zerribas wairs ne bij', to naudu atdabbuht. Bet nu tag-gad ar leelu preeku redseja, ka schis teizams zilweks pats wiinnus usmekleja un atdewe, ko bija atraddis. Pehz muhsu likkumeem suhrmannis dabbuja tre-schu dalku no tahs atrastas naudas. — Tahda gohda=firds un taisns prahts gan ne mahjo pee wisseem zilwekeem. Dauds, Deewam schehl, tik pehz to dsennahs, sawu labbumu un mantu ween wairoht, mas mas behda par tuwaka laini un labklahschanu. Bet tomehr leels preeks dsirdeht, ka tol arr' dauds atrohdahts ir starp semmas kahrtas laudim muhsu Kreewu walstibâ, kas darra pehz flai-dras firds apsinnaaschanas.

J. K.

. Stahsts no atgreeschanas ta Zuhdu daktera Kapadose.

Pirma dalka.

Schis mihtlais draugs un brahlis eeksch Kristus, tas daktera=kungs Kapa-dose sawu dsihwes=stahstu ta irr usrakstijis, ka mehs jums to scheitan, tik ween pa=ihksinatatu, preekscha leekam.

No dsimschanas esmu no to Zuhdu zilts, kas is Portugalleru semmes nah-kufchi us Ollenderu semmes. No masahm deenahm wairak tikku raddinahts ta-patt ween us labbeem darbeem, ne ka us Deewa tizzibu. Mans gars tohti stah-weja us wissadahm ffohslas mahzibahm. Pasaut dshwodams, gauscht kahrigs biju us wissadeem pasauls preekeem; tomehr Deews manni pasargaja no rup-jahm apgrehkoschanahm. Jauns buhdams jau dabbuju lassiht kahdas grahmatas, kas to netizzibu mahza un wissu deewabihjafschanu smeekla leek, bet mannai firdi schahs ne patikke. Manni wezzaki nowehleja mannim to daktera=ammatu mah-zitees. To nu arri gan darriju ar wissu spehku, bet manna firds ar ween wai-raf neffahs us garrigahm leetahm. Pulkis jaunektu no kristiteem mannim bija par draugeem, bet tas Kungs man weenu ihstenu firds=draugu bija dewis, ar wahrdu Dakosta. Schis draugs ar mannim kohpa mahzjahs Leides pilssehta Ollenderu semme pee weena tohti augsti ismahzita, prahtiga wihra, ka wahrds bija Bilderdeik. Schis zeenijams Kungs, arri pateefs Kristus mahzeklis buh-dams, kaut gan no paschas Kristus tizzibas us mums ne runnadams, tapehz, ka mehs bijam Zuhdi, tomehr muhsu prahtu wehl wairak kohzija us garrigahm lee-tahm. Winna leela gudriba, winnas firds siltums, un wissa wiinna gohdibas-pilna buhschana padarrija, ka mehs scho augstas ffohslas mahzitaju tohti misle-jahm. No tizzibas arri us to Zuhdu Deewu mas wehl bija ko manniht mannâ dwehsele. Zeesa gan, jau dewiat gaddus wezs buhdams manna firds eedohma-jahs, ka mannim tak waijagoht Deewu suhgt, un es tapehz mannus wezzafus suhdsu, lai man dohtu kahdu suhgfschanas grahmatu, ne Ebreeru, bet Sprantschu

un Ollenderu wallodâ, fo labbaki fapratu. Arri mannu mahfu un brahli flubbinaju us Deewa luhgſchanahm, jo pee wiſſeem manneem raddeem wiſſ dauds ne redſeju, fa tee Deewu luhdſe. No ſcha laika es to ar ween darriju, laut gan arri ne iſtteni no firſds, bet wairak ar mutti ween, zaur wiſſeem manneem jaunibas gaddeem, kamehr ſtudente biju. Schi grahmata nu patt wehl mannim irr, un manna firſds ikreis tohp kaufeta, kad tanni paſchâ grahmata laſſu tahs luhgſchanas beigumu, fo behrns buhdams tik dauds reis biju ſkaiſijis, prohti ſchohs wahrduſ: Al Kungs, us taru peſtiſchanu es gaidu! —

Kamehr Leides pilſſehta mahzijohs, manna firſds daſchfahrte ſpehzigi tiffe pakuſtinata, un us Deewu wilkta. Geſtdeenas wakkardſ kahda nabbaga ſewa us pilſſehtas eelahm mehſe dſeedaht kahdas Dahwida dſeefmas, jeb arri kad es no tahſenes dſirdeju, to kriſtigu dſeedaſchanu is tahm baſnizahm, tad ne warreju wairs palikſt pee ſawahm grahmatahm, bet man bij ja-eet klaufitees ſcho dſeedaſchanu. Zuhdu ſkohlâs, kur man ta likkuma deht arri bij ja-eet, ne maſ mannim ne patikke. Jo tur zittu ne dſirdeju, kâ nejanku brehlfchanu Ebreëru wallodâ, fo ne zettorta dalla to laufchu ne fapratte, bes gohdbihjafchanas, un ar leelu leekulibu. Kad nu mums tas bija par leelu nepatiffchanu, un tahdi puſſ Zuhdi arr ne gribbejahm buht, kâ zitti, kas gan drihſ ne tizz ne neeka, ne us wezzu, ne us jaunu teſtamenti, tad nu mans draugs Dakoſta un es, mehſ apnehmamees, ka nu mehſ iſtteni Iſraëliteri paliktu, kas no wiſſas firſds ar gawefchanahm, maſgaſchanahm, luhgſchanahm un tahdahm ahrigahm leetahm ſtipri pehz Moſſus likkumeem turretohs. Jau behrns buhdams es tahdâ Zuhdu lep-nibâ daſchu reiſi us ſawu mahti, kad es to daſchfahrte behdigu redſeju, ſazziju: Me raudi, mihta mahte, kad es buhſchu leels, tad es tewi weddiſchu us Jeruſalemi! — Za patte tautas-lepniwa werrn bija, kas manni ſlubbinaja, ſtudente buhdams, ar ſawu draugu lohpâ to wezzu teſtamenti laſſige. ~~Dee al laung, al grehls tahs ne-atgreetas dwehſeles!~~ Mehſ tahlaki ne tikahm ſawâ laſſiſchanâ, kâ tik zaur pirmu Moſſus grahmatu zauri. Weenadi taunais gars muhs ſlubbinaja pee ta us ſmeekleem un narratiſtahm, par fo tad drihſ to laſſiſchanu gluſchi atmectahm. Tanni gaddâ 1818 es nobeidsu ſawu ſkohlâs-laiku, paliktu par dakteru un aigahju us Amſterdamu, kas bij manna dſimtene. Zur gahju dſihwoht pee ſawa tehwa brahli, kas arr bija dakters, zeenihts un mihtohts no daudſeem. Behrni tam ne bija, tapehz wiſſſch manni usnehme dehta weetâ. Es nu gan winna mahjâ fatikkohs ar dauds, tâ ſalkohſt, kriſtiteem laudeem, bet ſchee wiſſi, kâ jau iſtteni paſauls-behrni, leelijahs wehl ar ſawu netizzibu. Lai nu gan man ahrigi wiſſadi labbi klahjahs, un ſawâ daktera ammatâ bija dauds darba, tomehr mannai ſirdi labbi ne klahjahs. Tee paſauls preeki mannim apnikke, un lai arri gan dauds laſſiju un mahzijohs no wiſſadas gudribas grahmatahm, manna dwehſele palikke tuſſſcha. Daſchu nakti noſpeestâ garrâ praſſijohs: Kaphez Deews manni irr raddijis, kapehz eſmu es paſaulé? Buhtu es labbaki kahds putnis jeb tahrs, tad mannim tahdas dwehſeles-mohſas ne buhtu; al laut ſchi buhtu manna pehdiga deena! Jo wiſſ ne warru ſazzihſt, ka par manneem grehkeem man kahds nemeers buhtu bijis, jo zittadi es ne buhtu wehle-

jees nomirt, bet ilgaki dsihwoht, un us nahwi labbaki fataisitees; bet grehka lahsti tomehr mannim gulleja wirsü, bes ka es tohs buhtu atsinnis, tapeh; mannim arri ne nahze prahtä, to palihdsibu mekleht, kurras man ihsteni waijadseja.

Kahdâ deenâ es gahju pee sawa drauga Dakosta, kas bija appreczejees, un nu patt kahdu grahmatu no ta wezza skohlas = mahzitaja bija dabbujis, ko winsch man lassija preekschâ, un ka pehdigais wahrds tã skanneja: "Mihkais draugs! tizzi us Jesu Kristu, tad deesgan tu buhfi dsihwojis."

Par scho wahrdu manna firds apskaitahs, ar dufmahm fazziju: "Sargajees! schis muhs gribb kahrдинаht;" un isgahju pa durwim ahrâ. Wissi to deenu manna dwehsele bija kã sajukkuse. Es ne warreju saprast, kã weens tik gudris wihrs, kas lihds schim ne kad no sawas tizzibas us mums ne bija runnâjis, kã schis nu tahdu wahrdu warrejis rakstihht mannam draugam? Pee ta arri mannim wehl islikkâhs, itt kã mannam draugam schis wahrds tã par fweeschu wifs ne buhtu bijis, kã mannim.

No scha laika firds manni speede, dauds reisahm Deewu mekleht rakstõs, un mans draugs arr tã darrija. Daschkahrt staigajahm kohpâ un runnajahm no schahm leetahm. Lassidams Matteiis grahmatu, tas man bija par brihnumu, ka schis preezas-mahzitaais ne raksta wifs tã kã Mohsum un praweescheem pretti, bet skaidri usrahda, ka wezza un jauna testamente labbi faeijohht kohpâ. Nu mehs atkal eesahkahm kohpâ kluffâ kambari tohs Deewa rakstus lassihht, bet zittâ garrâ, ne kã kahdus gaddus pa-preeksch. Ak tee bija laimigi brihschi, saldus un fwehtitas stundas, itt in kã preeksch tahm azzim ta Deewa muhsu tehwu, par ko nu patt wehl jastawe winna schehlastibu un gudribu. L. (Zittas dallas us preekschu.)

Siina, zil naudas 3. Januar-mehn. deenâ 1840 eeksch Rihges maksaja par daschahm prezzehm.

Var	Maksaja:	Sudr. nauda. Rb. K.	Var	Maksaja:	Sudr. nauda. Rb. K.
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu		1 20	1 pohdu (20 mahrzineem) wafku		7 —
— meeschu, 100 mahrzin. smaggu		1 —	— tabaka		— 65
— kweeschu, 128 mahrzin. smaggu		2 50	— sweesta		2 40
— ausu		— 65	— dselses		— 75
— srau		1 50	— linnu, frohna		2 —
— rupju rudsu = miltu		1 25	— brakka		1 80
— bihdeletu rudsu = miltu		1 80	— kanepe		— 90
— bihdeletu kweeschu = miltu		3 50	— schtihu appinu		2 80
— meeschu = putraimu		1 50	— neschstihu jeh prezses appinu		1 80
— eesala		1 5	— muzzu filku, egju muzzâ		9 —
— linnu = sehklas		3 —	— lasdu muzzâ		9 25
— kanepe = sehklas		1 25	— smalkas sahlis		4 50
1 wesumu feena, 30 pohdus smaggu		3 —	— rupjas baltas sahlis		4 75
barrotu weherschu gaku, pa pohdu		1 —	— wahti brandwihna, puffedegga		6 75
			— dimdegga		9 25

Brihw drikkelt. No juhrmassas = gubbernementu augkas waldischanas puffed:

Dr. C. E. Napier sky.